

PƏRVANƏ BAYRAMQIZI

"XƏZAN"ın BAĞAR TƏRAVƏTİ

Xəzan təbiətin dərdi-səri, öz gözündən öz qoynuna tökülən yaşlarıdır. Elə ki, yetişdi qərbləkdə qalmış kimi qəribəsəyirik. Ruhumuz sağa-sola vurnuxur, ovunmağa məqam axtarır. Kədər insanın, xəzan da təbiətin cöhrəsini bürüyən qəm pərdəsidir. Bu pərdənin arxasındakı yamyaşıl duyğular boylandıqca xəzan onu qısqanlıqla bir az da boğub görünməz edir, yerini özündən daha sərt olan qışa verir. Həmişə mənə elə gəlib ki, bu mövsümü heç kim sevmir, o da özünü məhsulu, barı ilə zorla gözə soxmağa çalışır.

...Sevmədim, heç sevmədim xəzani... Nə əkin yerinin boşalıb uşaqların oyun meydançasına çevrildiyi vaxtlarda, nə də qələm-dəftərimi götürüb təbiətin qoynunda yazdığım anlarda onunla doğmalaşa bilmədim. Bahar istəyimi dəyişə bilmədim xəzanla... Şair demiş: "Mən yaza vurğunam, qışı neylərəm!" Qanım qaynamadığı tay-tuşlarım kimi uzaq gəzdim ondan. Məni üzən, ruhumu öldürməyə çalışan adamlar kimi xəzandan da incik oldum.

...Deyəsən, fikirlərim çox romantik alındı. Onda xəzanın bir qədər də real təsvirinə vaxt ayıraq. Son aylarda yolum "Xəzan"a düşdü. Bu dəfə onunla fəsil yox, jurnal kimi üz-üzə dayandığıma sevindim. İlk dəfə olaraq sevdim onu, hətta əlimə də ala bildim. Vərəqlədim, səhifələrinə ard-arda səpələnmiş yazılarını oxudum. Xəzan elə jurnal kimi gözəldir. İçində ədəbi-bədii keyfiyyət baxımından "Xəzan"a bahar təravəti bəxş edən yazılar da, payız aylarında yalnız varlığını sübut etmək üçün çıxıb solğun şəfəq saçan günəş şüaları kimi öləyən mətnlər də yer alıb. Amma jurnalın bütövlükdə ideyası təqdirəlayiqdir. Burda ən çox sevdiyim ab-hava Vətənə, millətə, öz kökünə bağlılığın təbliğ edilməsi, torpaq uğrunda döyüşərək qələbə qazanmaq eşqinin brilyantək bərq vurmasıdır.

Jurnalın aurasından aldığımız mübarizlik hissi düşünürəm ki, baş redaktorun hərbiçi (keçmiş hərbiçi yazmıram, çünki hərbiçinin keçmişi olmur, o, bir dəfə vətənə sədaqət andı içir və ömrünün sonunadək vətəninin əsgəri olur, hansı postda çalışmasından asılı olmayaraq) olması ilə bağlıdır. Burda sözlə əməl birləşib. Yazılanlar yalnız kağız üzərində qalmayıb, eyni zamanda həyata keçirilib. Jurnalə nüfuz qazandıran da budur.

Həm proza, həm də poeziya bölməsində xeyli sayda milli ruhda yazılmış yazılar var. "Xəzan"ın iyul-avqust, 2018 sayına ekspert gözüylə baxmağa edilən təklifdən səlahiyyətlənib həmin yazılar haqqında fikirlərimi sizinlə bölüşəcəyəm. Bəri başdan deyim ki, bu səlahiyyətdən dolayı özümü tam bir ədəbiyyat bilicisi hesab etmək fikrindən çox-çox uzağam. Sadəcə, təəssüratlarımı yazacam. Eyni qüsurlardan ola bilsin ki, mənim yazılarımda da müşahidə olunsun. O zaman mən də tənqid eşitməyə hazırım. Və bunu yaradıcılıq üçün ən xeyirli stimula sanıram.

Jurnalın titullarında, redaktor guşəsində yerləşən "ZAMANLA SƏSLƏŞƏN ƏSƏRLƏR SORAĞINDA" başlıqlı yazıda Əli bəy Azərinin qeydləri haqlı iradlardır. Bu çağırış cəmiyyətdə hazırda gedən proseslər üçün həyəcan təbili xarakteri daşıyır. Niyəti bu cür olan bir vətəndaş, təbii ki, ətrafına düşüncəsinə şerik olan müəlliflər toplayacaq. Fikrim ilk səhifədə "Ölüm ilə qazanılmış ölümsüzlük" adlı oçerki oxuyandan sonra təsdiqləndi. SÜBHAN VÜ-QAROĞLU seçdiyi mövzu ilə adamda vətən sevdalı gənclərdən olduğu fikrini formalaşdırır. Oçerkdə sanki "Yeniyyətmlər, gənclər, hər kəs belə qəhrəmanları tanımalı, onların əqidəsinə sahiblənməyə çalışmalıdırlar" çağırışı var. Mətdə eyni ifadələrin yer-

siz təkrarlanmasına rast gəlsək də, təbliğ etdiyi mövzunun (qəhrəmanın ayağını itirməsindən təəssüflənməyərk "yaxşı ki, yazan əlim var" deməyinin) fonunda qüsurlar itib-batır. "Hər kəs Vətənə bacardığı şəkildə xidmət etməlidir" ideyası aşılaraq məqam - ayağını itirən qəhrəmanın "yaxşı ki, yazan əlim var" deməsi mərdliyin, dönməzliyin nümunəsidir.

Təhlilə qəhrəmanlıq mövzusuyla başladığımızdan gərək bu ardıcılığı davam etdirək. Deməli, sırada **RAMİZ İSMAYILIN "Gözü yolda qalan var"** povestidir. Əvvəlcə bir-iki məqamı qeyd etmək istəyirəm. Paradoksal xarakter daşıyan yazacağım fikirlər povestinin ədəbi-bədii keyfiyyətlərini açmağa xidmət etmədiyindən vacib sayılmaya da bilər. Amma yadıma düşən uşaqlıq xatirəsindən yaxamı qurtara bilmədim. Bilirsiniz də, keçmişimiz ömrümüzə ən çox "ağalığ" edən "quruluşdur", onu devirmək çətin məsələdir.

Ramiz İsmayıl özü də bilmir ki, bu povesti yazmaqla məni ağır bir yükün altından xilas edib. Povestdə adı çəkilən Əli-İsmayıl kəndi (indiki Alnabat) böyüdüyüm yerdə, Nuru dayı (qızlarının dili ilə bacım ona "qağa" deyirdi) da qapıbir qonşumuz olub. (Onun mənə verdiyi balaca güzgünü hələ də yadigar kimi saxlayıram.) Nuru babagilə tez-tez yaşlı ər-arvad gəlirdi. Üzlərindən hansısa kədərin içində günbəgün gerilədikləri bəlli idi. Hər dəfə onları görəndə kişinin saqqalının daha da uzandığını görürdük. Bir gün atamdan niyə o əminin üzünü təmizləmədiyini soruşanda dərinədən köks ötürüb "Yazığın oğlu itkin düşüb" - dedi. - "Yandığın belə edir".

Bu hadisə qəlbimə qüسسə verdi. O vaxtdan bu valideynlərin kədrini özündə əks etdirən yazı yazmaq istəyirdim. Bir-iki dəfə gizləncə müəyyən başlıqlar altında hekayə yazmağa cəhd göstərsəm də ürəyimcə alınmadı. Hiss etdim ki, nəşə çatmır. (Məlum jurnaldan xəbərsiz idim. Bunu yalnız şəhərə köçəndən sonra bildim)

Sonralar biz Bakıya köçdük və onları bir daha görmədim. Bu istəyimi həyata keçirmək üçün ədəbi "materialımın" qıtlığı yazmağıma imkan vermədi. Əhatəli yazmaq üçün Mingəçevirə gedib onlarla görüşməli, hər şeyi ətraflı öyrənib yazmalı idim. Bu da ailə vəziyyətimlə əlaqədar olaraq mümkün olmadı. Beləcə, R. İsmayılın povestindən xəbər tutanacan qəlbimdəki rahatsızlıqla yaşadım. Nə yaxşı yolum "Xəzan"a düşdü, belə bir əsərin artıq yazıldığını bildim. Povesti oxuyandan sonra nisbətən sakitləşdim, müəllifin bu ailənin haqqında geniş məlumatla malik olması bir gerçəyi dərk etməyimə səbəb oldu. Məndə bu cür alınmayacaqdı. Bu səmimi etirafdır. Oxuculara jurnalın ötən sayından başlayaraq hamısını əldə edib povestinin bütün hissələrini oxumağı tövsiyə edirəm, kitabxanalarda olmalıdır.

Sırada hərbi vətənpərvərlik mövzusunda yazılmış **ƏLİ BƏY AZƏRİNİN "Sərhədçi zabitin etirafı"** hekayəsidir ki, bunun da dəyəri artıq diplomla qiymətləndirilib. Üzgürlük sayılsa da yazacam ki, hekayəni çox bəyənmişəm. Qəhrəmanın sona aldığı təltiflər içində ona daha əziz olanı elan edilən "töhmət" in olması mənə Mübariz İbrahimovu xatırlatdı. Niyəsini sözsüz ki, bilirsiniz... Qəhrəman Vətən yolunda nə edirsə canıyla-başıyla edir, təşəkkür üçün yox. Döyüş səhnələrini əks etdirməyən əsər yazılarkən əsas ideya vurğulanır. Vəssalam.

Jurnalda diqqətimi çəkən məqam odur ki, burda qəhrəmanlığı təbliğ etməklə yanaşı qəhrəman kimi yetişməyə kömək edən yurd sevgili, milli mənəvi dəyərləri əziz tutmağın vacibliyini vurğulayan yazılar da çoxdur. Bütün hekayə və şeirlərdə soykökünə bağlılıq başlıca mövzudur. Jurnalı oxuduqca adam özünü elə öz Vətəndə, soydaşlarının yanında hiss edir, köçəri quşlar kimi "isti ölkələrə" qanadlanmır. Bu əsas şərtidir.

RƏŞİD BƏRGÜŞADLININ "Gər ağacının nağılı" hekayəsində də yuxarıda qeyd etdiyim məqamlar boldur. Əvvəlki hissəsində bir qədər ümitsizliyə qapılıb, keçmişin həsrətini çəkən qəhrəman sonda müşahidələrindən ruhlanır. Gər ağacının timsalında müəllifin genetik koda üstünlük verdiyi bəlli olur. Eyni zamanda da hekayədən keçmişimizi unutmamaq, gələcəyin onun üzərində qurulacağından indiki uşaqları mükəmməl tərbiyə etməli olduğumuz mesajını alır. Belə hekayələrdən heç bir oxucu zərər çəkməz. Oxumaqları məsləhətdir. Amma qəhrəmanın "tədris edəcəyi dərsi dilinin altında düşünməsi" prosesi anlaşılmaz məqamdır. Postmodernizm gəlişmələri kimi də qəbul etmək çətindir.

Bərzəx sakininin yaşadıklarını oxuduqca əminəm ki, hamınız orda təsvir edilən hadisələrin günün real mənzərəsi olduğunu döndə-döndə söylədiniz. Oxuyanlar söhbətin **QAFAR CƏFƏRLİNİN "Bərzəx sakininin etirafı"** hekayəsindən getdiyini bildilər. Hər gün görüb, eşitdiklərimizi bu dəfə jurnalda oxuduq. Mübaliğəsiz, filansız. Burda nə fantastikaya, nə də yersiz məcazlara rast gəlmirik. Hər birimiz ayrı-ayrılıqda Bərzəx sakiniiyə.

Etdiyimiz hər hansı bir əməlin səhv olduğunu dərk edəndə artıq gecikmiş oluruq. Peşmanlısaq da itirdiyimiz xoşbəxtliyimizi qaytara bilmirik. Bu yeni bir fikir deyil. Bu günəcən belə olub, bundan belə də necə olacağını pessimizmə qapılıb yazmaq istəmirəm. Hər halda hamımız sona peşman olmamaq niyyətilə hərəkət edirik. Amma kimi dindirək mütləq nəyəsə peşman olduğunu söyləyəcək. Lap kənardan xoşbəxt görünənlər belə.

Belə "peşman-peşman" yazmağıma da **İLƏHƏ**

İMANOVın "Peşman" adı verdiyi hekayəsi səbəbdir. Hekayənin adı artıq mövzusunu "ələ verir". Hadisəni nəql edən birinci şəxs qarışıq hisslərin əlində həm olduğu anı yaşayır, həm də arada xəyalən keçmişə qayıdır. Bu günlə dünəni müqayisə edərkən ağılından bir sual keçir: "Əhmədi qınamağa haqqım çatırmı?" Sual özlüyündə hər kəsi düşündürdü. Bunu ümumiləşdirib böyüklərin adından vermək, mənəcə, lap yerinə düşər. Hər şeydə gəncləri qınayan yaşlı nəsil dərk etməlidir ki, gənclər onların səhv cızdığı xətt üzərində hərəkət edirlər. Hər dəfə onları qınamazdan əvvəl düşünməlidirlər ki, Əhmədi qınamağa haqqım çatırmı?

Böyüklərdən söz düşmüşkən...

Hamımızın özümüzə böyük sandığımız kimimizsə var. Çalışırıq ki, onlara layiqincə qayğı göstərək, köməllərini şad edək. Buna hər kəs bir cür nail olur. Hər öz bacardığından edir. Qələm adamlarının da gücü sözə çatır. Sevdiklərinin, böyüklərinin borcundan onun haqqında ən gözəl kəlmələri seçib işlətməklə çıxmağa çalışırlar. Bu cür yazılardan hamımız yazmışıq. Bizə əziz olan adamları ovundurmaq üçün sözdən başqa nəyimiz var ki?

Elə **VAQİF OSMANOV** da məni, səni, onu kimi atasına ehtiramını yazısı ilə bildirib. "Atamın portret cizgiləri" hamımızın müqəddəs sandığı mövzudur. Yazıdakı "Kitab oğrusu oğru sayılmaz" fikri mənə özümün "Sonuncu arzu" hekayəmi xatırlatdı. Hekayənin ideyası bu fikrin üzərində qurulub.

Vaqif Osmanovun şeirlərinə keçməzdən qabaq istəyirəm ithaf olunmuş yazılardan bəhs edək. Şeirləri sonda təhlil edərək.

Başqalarına yazı həsr etməyi - ölənləri yad etməyi, yaşayanları ovutmağı çox sevirem. Yaxşıya görə yaxşı deyəsən ki, ruhlansın. Xüsusilə, yazarların bir-biri haqqında fikir söyləməsi mənə maraqlıdır. Yalnız təriflə münasibət qorumaq da düzgün deyil, eyni zamanda görə onlar bir-birinin iradlarından da inciməsinlər.

AYNUR YASƏMƏN QARABAĞLInin yaradıcılığı haqqında iki həmkarı yazıb. Hər iki müəllif onu yüksək qiymətləndirib. İnsanların bir-birini sevməsi, onu dəyərləndirməsi gözəldir. Yəqin ki, bu yazılar Aynur xanıma olduqca xoş təsir bağışlayıb. Bilmirəm dostluq kontingentindən çıxış edərək yazılıb, ya sırf ədəbiyyat naminə. Hər halda gözəl yazılardır. Xüsusilə Balayar Sadiqin təhlilini çox sevdim.

PƏNA MİRZƏLİYEVın "Dağlar marala qaldı", "Ətrindən doymadığımız çiçək" kimi ithaflarını ağrısız oxumaq mümkün deyil. Bir yazılardan birinin qəhrəmanını elmimiz, birini də gələcək çox erkən itirib.

Həmin müəllifin "Adına bənzər şeir boxçalı Solmaz" təhlilində isə bir-birindən tərəvətli şeirlər oxu-

duqca təzədən həyata bağlanır, hələ neçə-neçə körpə fidanların çiçək açacaqları ümidi ilə təsəlli tapırıq.

NEMƏT BƏXTİYARın oçerki Laçında doğulanların, Allahverdi müəllimi tanıyanların qəlbindəki həsrəti təzədən alovlandıracaq. Laçının havasından udan, suyundan içən hər kəs üçün indi söylənilən hər şey şirin nağıl kimi görünür. O yerlərdə doğulmayanların belə ürəyində Qarabağ adında dərdi var. Hamımız bu dərdin dərmanı olan qələbə ümidilə yaşayırıq. Müəllifə növbəti yazısını xoş müjdə niyyətilə yazmağı diləyirəm.

İthaf olunan əsərlər içində biri formaca fərqlidir. Bu cür yazıları gördüyümüz kimi jurnalda proza şəklində oxuyurduq. **HƏSƏN ORUCOĞLU** isə öz hisslərini şeir şəklində ifadə edib.

Azərbaycan xalqının taleyində çox ağır dövrlər olub. Mühəribələr də görüb, aclıq da. Mahiyyət etibarilə bunlardan fərqlənməyən savadsızlığın əziyyətini isə millət daha çox çəkib. Hər şeydə geri qalmağımızla elə o səbəb olub. Siyasi-mədəni tariximizlə yaxından tanış olanda öyrənirik ki, bu millətin maariflənməsi, elmi olması üçün zaman-zaman ziyalılarımız fədakarlıq edib, bu bəlanın yox olması üçün çalışıblar. İndi Abdulla Şaiqin "Çoban" pyesini oxuyanda o dövrün necə ağır mənzərəsi olduğunu təsəvvür etmək elə də çətin olmur. Hələ bizə bir az da qərribə görünür. Əhalinin bu cür zillətdən çıxarmağa çalışan, savadlanması üçün müsibətlərə dözən, dünyagörüşünün yenilənməsi üçün məktəblər açan qabaqcıl adamlarımızı unutmamalı, onların zəhmətlərini dəyərləndirməliyik. Yaxşı ki, bunu edənlerimiz də çoxdur. Belə şəxsiyyətlərdən birinin - S.S.Axundov haqqında **ƏTRABƏ GÜLHÜSEYNLİNİN** yazdığı "**Bilik və mədəniyyət fədailəri - Süleyman Sani Axundov**" adlı oçerki də yuxarıdakı fikirlərimə gözəl nümunədir. Yazıcının həyat və yaradıcılıq yolundan maraqlı məqamların əks olunduğu bu yazını inanıram ki, hər kəs sevə-sevə oxuyub. Təkcə "Qaraca qız" əsəri kifayət edir ki, ədibin ziyasından hamımıza pay düşdüyü öz sübutunu tapsın.

Yazının əvvəlində Vaqif Osmanovun oçerkindən yazarkən şeirindən bəhs etməyi bilərəkdən saxlamışdım. Jurnaldakı düzülüşü pozmağımın səbəbi mərhələ-mərhələ yazmaq istəməyimdirdi. İndi növbə şeirlərə çatdı. (Şeirə münasibətim jurnalın dördüncü nömrəsində dərc olunmuş "Var olsun şeirimiz, şairlərimiz" adlı təhlildən artıq sizə bəllidir.)

Başlayaq Vaqif müəllimin şeirlərindən.

Onun "**Şəhid bayatları**"nda misralar fəryad qoparan analara, bacılara bənzəyir. Hər bəndi oxuduqca sanki hansısa azərbaycanlı ana, bacı və yaxud ata ilə dərldəşirsən. Bu dərd təkcə şəhid verənlərin dərdi deyil, biz də bu ağrıdan əzab çəkirik. "Elin and yeri-

şəhid" misrası bu ağrını özündə əks etdirir. Bu dərd dağımızın ən uca zirvəsi İrəvandır. Bizi əvvəlcə o zirvədən atdılar.

*Yana-yana oxuduq
"İrəvanda xal qalmadı"
İrəvanda nə qaldı ki?*

Vaqif müəllimin "Düşünürəm dərin-dərin" adlı şeirinin

*Həsrət qaldıq cənnət yurda,
Dadsızlaşdı "Rast" da, "Şur" da,
Axtarardıq xalı orda*

"İrəvanda xal qalmadı" - bəndini həmin şeirdən ayıraraq "Xalq mahnıları üstündə" adlı şeirinə də əlavə etmək mümkündür. Cüzi bir fərq var - bir şeir ictimai mövzuludur, biri də fərdi yaşantılardan ibarətdir. Hər iki şeir şairin qəlbi titrədən gözəl mahnılarımıza bağlılığının göstəricisidir.

Elə həmkarı kimi **OQTAY İSMAYILLI**nin də şeirindən narahat olduğu mövzuları necə ağrı ilə yazdığı bəlli olur. Gördüklərini, hər gün baş verən hadisələri "Yer qan içində üzən gəmidir" misrasıyla ümumiləşdirən şair sözün köməyinə söykənir, "Kənara çəkimmə bu kainatı" deyərək ritorik sual verir. Cavab da elə şairin özündədir. Yerə qıymır, hər şeyi sanki ona bağışlayır. "Qorxuram gedəcək Yer də üstündə" deyərək özü özünə etiraz edir. Qarışıq hadisələrin əlində çarəsiz qalan şair sonda çıxış yolunu hər kəsin bir-birinə, eləcə də həyata güzəşt etməsini istəyir.

*Qoy qalsın çox şeyin pərdə üstündə!
Hələlik bu şairin son qərarıdır.*

KƏRƏM AYDIN 1995-ci il təvəllüdüdür. Bunu niyə yazdığımı bir azdan biləcəksiniz.

*Onsuz hər gün orda ağlayıram mən
Gözümün yaşını sevir o çiçək.
Sonra məzarıma gətirən olmaz.
Gedəndə özümlə aparım gərək.*

Yadıma 23 yaşında (K. Aydınla eyni yaşda olanda) özümün yazdığım kədər qoxuyan şeirlərim düşür. "Görəsən, gənclər nədən qəmə meyli olurlar" sualı ətrafında düşünəndə ağıma gələn "gənc olanda qəm daşımağa gücümüzün yetməyindəndir" fikridir. Çünki o zamanlarda kədərə güc gələ bilirik. K. Aydınla indi hər şey kədər kimi görünür, amma zaman keçəcək o yanıldığını, yaşadıklarının əslində gözəl günlər olduğunu anlayacaq. "O yaşda dünyanı niyə qara görmüşəm" deyərək özünü məzəmmət edəcək. Necə ki, mən indi o illəri qüssəylə yola saldığımı heylsilənirəm.

Elə ki, yaşa doluruq, yaşamağın dəyərini anlamağa, həyatdan iki əllə yapışmağa başlayırıq. Elə insanlar da var ki, yaşının bütün dövrlərində onda yüksək əhval-ruhiyyə olur. Kədərini də, sevincini də eyni qarşılayır. Hətta daima xoşbəxt olacağı günü, gələcəyi düşünür. Xoşbəxt yaşamaq əslində budur, bizsə onu bacarmırıq. Onda **ZİYADXAN BUDAQ**:

*Qoy gedim yolumu sabaha sarı,
Görüm uğurumun qazancı nədir.
Güdazə verməyim ümidi barı,*

Görüm dərdlərimin əlacı nədir. - bu misralarını oxuyaq və alqışlayaq. Bu bir insanın özünə verməli olduğu ən dəyərli məsləhətdir. Yolunu sabaha sarı getmək istəyi artıq sənin içindəki həyat eşqindən xəbər verir.

*Məni dünənəmə çəkmə, sən Allah.
Yolumu tutmuşam üzünə sabaha.*

İnsanda ruh yüksəkliyi olanda hər şeyin öhdəsindən gəlir. Yetər ki, keçmişinin məhrumiyətlərini unudub irəli addımlasın. Elə isə gərək K. Aydınla şeirindəki o dibçəyə simvolik yanaşım, yoxsa sakitləşmə bilməyəcəm. Bu yanaşmadan sonra gənc şairə "bəraət" qazandırmaq olar. O dibçək şairin xeyrxah əməllərinin, yaradıcılıq uğurlarının rəmzinə çevrilsin və uzun-uzun ömür sürdükdən sonra həyatda ondan nəvə-nəticələrinə mədəni irs kimi yadigar qalsın. (Hər halda onun özünə seçdiyi yoldansa bu arzu ürəyəyətandır)

Jurnalın səhifələrindəki şeirlərdən birində belə bir bənd məni məyus etdi.

*Düşərsən alova, yanarsan oda,
Möhətac da olarsan doğmaya, yada.
Alar varlığını xəstəlik, qada,
Canın min bir dərdin şələsin çəkər.*

Düşündüm ki, K. Aydınla "bəraəti" bu şeir verəcək. Gənc şair ölümü özünə arzulayırdısa, Xatun xanım başqasına dərd-bəla arzulayır. Ola bilsin şairənin qəlbini qıran, əsəblərini tarıma çəkənlər olub və o, bundan çox narahatdır. Amma bir qadının təbiətin verdiyi bədbəxtlikləri başqasına diləməyi ürəkaçan deyil. "Gəl məni qınama, ay qadan alım" misrası ilə müraciət etsə də, mən xanımı qınadım. Şairəyə kitabının adındakı işığın gözlərindən heç vaxt əskilməməsini arzu edirəm. Ümid edirəm ki, Xatun xanım bundan belə bədbəxtlik arzuladığı düşmənlərini yaradıcılıq uğurları ilə narahat edəcək.

İndi də **İLTİMAS SƏMİMİNİN** misralarındakı yollarla addımlayaq.

*İçində qırılan
ümidin kimi
Bu yol hardasa
qırıla bilər
Payız qoxuyan sözlər
Qoru sönmüş
Ocağı xatırladır.
Hər an sükutla keçən ömür
Təbəssümü olmayan üz kimi
Yoruldumu
dərdinin kölgəsində
Yıxıl xatirələrin ayaqlarına
Yollar təsəllidir,
Yenicə ovlanmış balıq kimi
Taleyin ovcunda neçə söz çırpınır.*

Bədiilik misra-misra cığıra dönüb şeirin içindən keçir. "Taleyin ovcunda neçə söz çırpınır" Yaşadıqlarımızı sözlə ifadə etməyə çətinlik çəkdiyimiz anları bu misra tam dolğunluğu ilə özündə əks etdirir.

*Canımdakı ağrıların
Ağac-ağac boy atır...*

Fiziki ağrıların poetik təsviri. Sadəcə möhtəşəm. Şairin:

*Çətin imiş dərdini duymayanlarla
eyni yerdə,*

eyni məkanda yaşamaq. - fikri də həqiqətdir. Bunu hamımız hər gün hiss edirik.

Tempi pozmadan elə bu ruhda yazılmış başqa bir şairin şeirinə nəzər salaq.

*Bir şair gedir,
onu özəlləyən
fikrin
ilhamın içi ilə
gedir təzə sözdən,
təzə fikirdən
sərxoş şair
gedir sözə sarı,
fikrə sarı...
özündən xəbərsizdir
sözün nuruna
həris şair.
Onu yol aparır,
toxunmayın,
Pozmayın fikir,
xəyal dincliyini.
Siz, Allah!
Şərvə ortağ olmayın.
Şairə kömək olun!*

Gözəldir, deyilmi? Hər kəlməsi poeziyadır bu şeirin. "Sözün nuruna həris şair" Şairləri bu cür reallıqla xarakterizə etmək ustalıqdır. Hamımız bir yeni söz demək üçün yazmırıqmı? Başqasının yazdıqlarında da bir yeni söz, bir yeni fikir axtarmırıqmı? Bu sözə hərislik demək deyilmi? Elə bu hərisliklə də şair **MÜ-XƏMMƏD HAQVERDİ** "Araz axır, gözün baxır" məsəlinin dəyərini bir az da artırıb, gözəlləşdirib. "Xəzan"ı oxuyun. "İndiki gənclər..." deyə cavanları qımayanlara deyin ki,

*Bermud üçbucağı
Pop, rok və caz.
Onlar arasında*

Muğam tənhadır. - gənc LEYLA ƏSƏDULLAYEVA belə görür həyatı. O yad nəğmələr içində tənha qalan muğamın taleyindən narahatdır.

Hər kəs hissələrini bir cür ifadə edə bilər. Bəstəkar mahnılarıyla, memar yaratdığı heykəllərilə, rəssam da rəsmlərilə. Dünyadan bizim payımıza da söz düşüb. Sözün vasitəsilə fikrini çatdıranlardan **NİZAMİ KOLANILININ** "Bəxtimə yazılan qara günlərə əlvida" povesti, doğrusu, bədi müstəvidə bir o qədər uğurlu alınmayıb. Alışmadığımız məqamı - ananın övladına soyuq münasibətinin ifadəsinin yer almasını yazara irad tutmayaq. Etiraf etməliyik ki, bəzən hansısa səbəblər üzündən həyatda bu cür hallar baş verir. Hələ qışın şaxtasında belə övladını küçəyə qoyub gedənlər də olur. Sadəcə, müəllif real hadisəni hekayəyə çevirməyə cəhd göstərməyib.

N.Kolanlıdan fərqli olaraq **AYAZ İMRANOĞLUNUN** "Sevgilimin adı" hekayəsi isə bədi dəyərindən çox bədbəxt bir hadisə kimi yadda qalır.

Eləcə də **Fadlı Pürün** qəlbini istəyini misralar vasitəsilə duyur.

Bir-birindən maraqlı nəsr və poeziya nümunələri ilə zəngin olan "**XƏZAN**" jurnalının on altıncı sayını yüksək qiymətləndirirəm, jurnalın ədəbi proseslərdə fəal iştirakını alqışlayıram, jurnalın redaksiya heyətinə, eləcə də jurnalda əsərlərini dərc etdirmək istəyən müəlliflərə uğurlar arzulayıram.

5 oktyabr 2018